

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець

Т. С. Мамченко
06.10.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Управління
закладом освіти на практиці: внутрішня система якості, безпека
та організація освітнього процесу»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Керівник закладу освіти працює в режимі постійних рішень: підготувати заклад до інституційного аудиту, вибудувати внутрішню систему забезпечення якості, організувати навчання під час повітряних тривог, оформити документи в АІКОМ, утримати команду від вигорання. Типова програма зібрана з управлінських практикумів: кожна тема розбирає реальний кейс, дає шаблон документа, алгоритм або чек-лист, які директор, заступник, педагог-організатор чи бібліотекар можуть застосувати в найближчий робочий день.

Цільова група: Керівники закладів освіти та їхні заступники, керівники методичних об'єднань, педагоги-організатори, бібліотекарі закладів освіти, відповідальні за охорону праці та цивільний захист, педагогічні працівники кадрового резерву на керівні посади.

Професійний стандарт: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021); для педагогів-організаторів і бібліотекарів - «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024)

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їхніх заступників)
- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Кожна тема програми - управлінський практикум: відеорозбір кейсу із життя закладу, майстер-клас з інструментом (шаблон наказу чи положення, форма

самооцінювання, алгоритм дій), комплект готових матеріалів і самостійна робота із застосуванням у власному закладі. Програма має модульну структуру: модулі відповідають напрямам підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг в межах одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації – Удосконалення управлінської, нормативно-правової та організаційної компетентностей керівників і педагогічних працівників закладів освіти через опанування практичних інструментів забезпечення якості освіти, безпечного середовища, цифрового адміністрування та роботи з командою.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розібрати нормативні вимоги до автономії закладу, внутрішньої системи якості та інституційного аудиту на прикладах документів і процедур
- напрацювати шаблони стратегічного і річного планування, розподілу навантаження, положень і наказів закладу
- опанувати практичну роботу в електронних системах обліку та документообігу закладу освіти
- відпрацювати алгоритми безпеки, охорони праці, цивільного захисту та дій під час надзвичайних ситуацій
- освоїти інструменти лідерства, комунікації з колективом і батьками, профілактики конфліктів і вигорання
- сформувати готові матеріали для організації виховної роботи, учнівського самоврядування та роботи шкільної бібліотеки

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- управлінська (стратегічна, організаційна) компетентність
- нормативно-правова компетентність
- компетентність забезпечення якості освіти та самооцінювання
- лідерська та комунікаційна компетентність
- інформаційно-цифрова компетентність адміністратора
- здоров'язбережувальна компетентність, безпека і охорона праці
- компетентність педагогічного партнерства

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі отримають комплект шаблонів, алгоритмів і чек-листів для управління закладом освіти, зможуть вибудувати внутрішню систему якості та підготуватися до аудиту, організувати безпечний освітній процес і цивільний захист, працювати в електронних системах адміністрування, розвивати команду, учнівське самоврядування і бібліотечну діяльність.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЕКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

План складається з модулів за напрямками (директор і заступник директора, педагог-організатор, бібліотекар, охорона праці). Кожна тема

модуля - самостійний практикум обсягом від 2 до 30 годин з готовими матеріалами. Слухач обирає теми під свою посаду; проходити всі теми не обов'язково.

№	Модуль (напрямок)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.-макс.)	Усього, год (на тему, мін.-макс.)
1	Директор/Заступник директора	6	1	1-29	2-30
2	Педагог-організатор	5	1	1-29	2-30
3	Бібліотекар	10	1	1-29	2-30
4	Охорона праці	2	1	1-29	2-30
	Разом тем у програмі	23			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Директор/Заступник директора (6 тем)

1. Директор і завуч в епоху ШІ: як автоматизувати документи, аналізувати дані і планувати без зайвих витрат часу
2. Як пройти сертифікацію: покроковий алгоритм для педагогів, що прагнуть до вдосконалення
3. Підготовка вчителів до сертифікації: як заступник директора створює умови для професійного розвитку.
4. Штучний інтелект в освітньому процесі: норми законодавства, приписи етичних кодексів у роботі адміністрації ЗЗСО.
5. Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти
6. Актуальні питання підготовки до інституційного аудиту для заступників директорів з НВР.

Модуль 2. Педагог-організатор (5 тем)

1. Організація дозвілля з дітьми та підлітками педагогом-організатором
2. Організація співробітництва з громадськими об'єднаннями та організаціями педагогом-організатором
3. Сучасні виховні технології педагога-організатора
4. Методи приведення професійної компетентності педагога-організатора у відповідність з визначеними завданнями освіти і виховання
5. Розвиток професійних знань та вмінь педагога-організатора

Модуль 3. Бібліотекар (10 тем)

1. Бібліотека, до якої повертається 9 клас НУШ: марафон читання і клуб, що збирає дев'ятикласників щотижня
2. Бібліотекар і 9 клас НУШ: читацький марафон випускного року, книжковий клуб дев'ятикласників і цифровий облік читання без паперових формулярів
3. Розвиток цифрових навичок бібліотекаря. Налаштування комунікації з аудиторією у соціальних мережах.
4. Top of voice бібліотек у соціальних мережах
5. Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.
6. Бібліотека в сучасній школі: реалії часу.
7. Відео-конструктори для створення бібліотечних роликів або відеоконтенту
8. Організація та технологія бібліографічного обслуговування
9. Формування професійної компетенції сучасного бібліотекаря.
10. Бібліотека нового покоління: інноваційні форми роботи.

Модуль 4. Охорона праці (2 тем)

1. Протипожежні заходи в навчальних закладах: роль педагогів у збереженні життя та здоров'я учнів.
2. Пожежна безпека у закладах освіти

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Директор/Заступник директора

Мета модуля: Підвищення професійної управлінської компетентності керівних педагогічних працівників.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативно-правовими засадами управління освітою
- Розвиток навичок стратегічного планування

- Удосконалення управління персоналом і командної роботи
- Організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Модуль 2. Педагог-організатор

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів-організаторів у сфері виховної роботи.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними підходами до виховної діяльності
- Розвиток організаторських навичок
- Планування та реалізація учнівських проєктів

Модуль 3. Бібліотекар

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності бібліотекарів у сфері сучасної бібліотечно-інформаційної діяльності.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативною базою бібліотечної діяльності
- Розвиток навичок інформаційного супроводу освітнього процесу
- Використання електронних та цифрових ресурсів

Модуль 4. Охорона праці

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності з питань охорони праці та безпеки.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з законодавством з охорони праці
- Профілактика травматизму
- Формування культури безпеки

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>

2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
3. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019, 47 с.
4. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
5. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
6. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypc^1>
7. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
8. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
9. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
10. Керівництво з проведення інтерв'їв та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
11. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
12. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посіб. URL: <https://bit.ly/37kGdnf>
13. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
14. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
15. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
16. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
17. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
18. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
19. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
20. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
21. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
22. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
23. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
24. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
25. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
26. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу

середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.

27. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
28. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
29. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
30. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
31. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.
32. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
33. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
34. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
35. Сейтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
36. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
37. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
38. Траутманн, Франц. Керівництво по інтерв'ї. Інститут Трімбос (Інститут психічного здоров'я і залежностей Голландії). Управління ООН по наркотикам і злочинності. Проектне Бюро в Балтійських країнах, 2010. 18 с.
39. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
40. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>

Додаткова література:

1. Бондарчук Л. І. Методику підказує текст/навчальний посібник. Тернопіль: Мальва. ОСО, 2001. 160 с.
2. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
3. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч.-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
4. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
5. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти:

комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024.
URL: <https://bit.ly/3W23u8e>

6. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
7. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
8. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
9. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
10. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
11. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
12. Basque J. La conception de cours à distance. Une réflexion. URL: <http://surl.li/eakwq>